Proletari din toate țările, uniți-vă!
La luptă pentru cauza Partidului Muncitoresc Romîn fii gata!

Scînteia pionierului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

Anul VIII nr. 12 (572) * sîmbătă 9 febr. 1957 * 4 pag. 15 bani

AICI SE VA VEDEA CUM SE IMPACĂ BĂIEȚII CU FETELE

Intr-a V-a A sînt trei rînduri de bănci. In rîndul din mijloc stau fetele. Unele sînt mai înalte, altele mai scunde, altele-s brunete, cîteva au păr castaniu sau blond. Nu prea seamănă una cu alta așa cum nu seamănă degetul mic cu arătătorul, dar fetele din clasa asta au totuși ceva comun: o dorință fierbinte de a fi la învățătură înaintea băieților. Din această cauză există între fete și băieți un fel de rivalitate tacită. Uneori băieții simt nevoia — cu toate că învață mai puțin — să se impună în ochii fetelor. Cum? Păi foarte simplu. Țin să le arate puterea pumnului lor. Suciu Viorel se grozăvește că a bătut o dată pe o fetiță, Badea, și pe Măruntelu Ana. Dacă îl întrebi din ce pricină, se încurcă și nu știe ce să răspundă... Totuși sînt băieți care uneori uită de vechea dușmănie și se amestecă în jocul fetelor. Mulți au colege care le sînt vecine și fac dimineața și la întoarcerea de la școală drumul împreună. Unii spun că un băiat, Helmuth Focht a mers pînă într-acolo, încît a mărturisit că o simpatizează pe Gligor Doina fata care are cinci aproape la toate materiile. Dar eu nu cred că el o simpatizează. Așa-i lumea, clevetește, dar nu trebuie luată în seamă

DESPRE GRAFICUL DE NOTE

Graficul de note afișat pe unul din pereții clasei nu uită să arate și el notele din catalog. In recreații, cînd cei cu note 2 își fac drum pe lîngă el, graficul îi mustră: — Hei, Tulus, hei, Horhat, ia priviți oleacă la mine să vedeți ce de doișori aveți! Din această pricină, cei cu note slabe preferă să-l ocolească. Unii spun chiar că graficul n-are nici un rost și că ar trebui să dispară de pe perete. Popescu Adrian, Curcubată Mihaela, Nazarin Adela, Dodan Ion și încă mulți alții nu sînt de aceeași părere. Pe ei nu-i supără deloc graficul, pentru că în dreptul numelui lor sînt numai note 5 și 4.

DESPRE ANTICUL ACHILES ȘI ACHILES DINTR-A V-a A

Tulus Achiles este grec ca și anticul său strămoș, viteazul Achiles. Intre anticul Achiles și Achiles al nostru există o deosebire. Achiles anticul își dovedea vitejia luptîndu-se cu potrivnici tot atît de voinici ori mai voinici decît el.

Achiles al nostru, dimpotrivă. Se luptă cu cei care-s mai mici de statură și mai slabi decît el.

Tulus Achiles nu seamănă nici cu tatăl său, un om sîrguincios, muncitor, nici cu mama sa, o femeie cinstită, mîndră. Tulus Achiles e laș, după cum ați văzut mai înainte. Si mai este și un leneș fără pereche. Capul îl ajută. Ar putea învăța, ar putea fi fruntea clasei. Dar lui îi este mai comod să chiulească, să nu-și facă lecțiile, să se obrăznicească cu profesorii. Am observat la Tulus un lucru care m-a făcut să sper că, într-o bună zi, o să-și spună: „ar fi timpul să nu mai fiu coada clasei"; am observat anume că nu-i face plăcere să fie arătat atunci cînd vine în clasă un străin: — Vedeți, acesta este Tulus, cel mai slab la învățătură, cel mai rău etc. La auzul acestor cuvinte, Tulus are o neașteptată tresărire și își pleacă rușinat fruntea.

O ULTIMĂ DESCOPERIRE LA CLASA A V-a A

Am descoperit că în clasa a V-a A sînt mulți pionieri. Mare lucru — veți spune voi. Dar voi care nu știți că cei dintr-a V-a A nu-și poartă cravata de pionier nu puteți să vă dați seama ce greu e să afli acest lucru. Ca să știu dacă, în afara celor 5—6 care purtau cravata, mai sînt și alți pionieri, am întrebat într-o doară:

— Cine din această clasă este pionier — și, spre mirarea mea, s-a ridicat în picioare toată clasa. Bineînțeles, cravatele erau la spălat, la călcat, erau uitate acasă, ori...

Ingăduitoare cum sînt, i-am crezut. I-am crezut pe cuvînt că sînt pionieri, dar voi de-o să-i întîlniți vreodată tot fără cravată, să nu-i mai credeți.

INCOLO IN CLASA A V-a A

...toate-s la fel ca-n celelalte clase a V-a din țară. Sînt fete și băieți cărora le place mult să citească, ca de pildă, lui Ardeleanu Nicolaie, Gligor Doina, Măruntelu Ana etc. Sînt în clasa a V-a A copii care vor să devină mecanici de locomotivă, mineri la minele din Ghelar ori sudori vestiți la combinatul din Hunedoara.

Această dorință vie, arzătoare, îi face într-un fel să semene între ei. Și totuși cei dintr-a V-a A nu se aseamănă întocmai, cum nu seamănă degetul mic cu arătătorul... Fiecare își are frămîntările, necazurile și bucuriile sale.

Elena DRAGOȘ

Școala medie mixtă
Orașul Muncitoresc Hunedoara

— Atenție! Trenul 205 sosește! Dați-i liber linia I! Atenție, Piatra!

Țăcăniturile manipulatorului erau din ce în ce mai iuți. Acul aparatului de înregistrat alerga tot mai repede. Pe banda de hîrtie de la aparatul Morse, se înregistrau puncte și linii. Tovarășul Bizeanu, telegrafistul de serviciu al stației, primea transmisiunea, răspundea. Peste cîtva timp, aparatul rămase liber. Spre uimirea mea, două pioniere luară locul tovarășului telegrafist. Cu caietele în față, Stănoiu Maria și Constanța Popescu încercau să scrie ceva. Le privii iarăși puncte și linii. N-am putut citi nimic. Doina Florea, o altă pionieră, îmi arătă un alfabet. Incercai să descifrez.

— Uitați! Litera a .—; litera b—...! îmi spuse Doina.

Nedumerirea mea se lămuri. Micile telegrafiste pioniere știau alfabetul Morse, iar în clipa aceea erau în ora de practică la telegraful din stație. Sînt cinci telegrafiste și toate în clasa a VII-a a Școlii de 7 ani com. Piatra Olt. Ne-am împrietenit repede. Mi-au povestit cum au învățat componența aparatului Morse, cît de greu s-au obișnuit cu mînuirea manipulatorului și mai ales să țină minte pe dinafară alfabetul. Mi-au spus de asemenea că la camera pionierilor tovarășii de la stație le-au instalat un aparat Morse pe care-l folosesc cînd nu pot merge la gară. La sfîrșit, mi-au dat o bandă strînsă pe care, cu puncte și linii, se afla scris: „Bine ați venit în cercul nostru al tinerilor telegrafiști!"

E. CHIRAN

Interviul nostru cu Gica Iuteș

Autoarea „INIMOȘILOR" mă primește, bănuitoare, în biroul din redacția unde lucrează:

— Un interviu? Nu dau nici un interviu!

— Măcar așa... cîteva cuvinte despre noul roman la care lucrezi...

— Nu pot... n-am ce povesti. Mi-ar fi nespus de greu...

— Cel puțin, în cîteva cuvinte, subiectul...

— Să vînd pielea ursului din pădure? Nu se poate. Nu povestesc nimic...

— E adevărat că pe eroul romanului dumitale îl cheamă... Alexe? spun eu la întîmplare, întrebuințînd o nouă tactică.

— Nu-i adevărat! se apără Gica Iuteș. Mihălaș îl cheamă pe eroul meu!

— Și acțiunea se petrece în anul 1345 la Londra, nu-i așa?

— De unde-ai mai scos-o și pe asta?! Acțiunea se petrece între 1949-1953, în apropiere de Bîrlad, la gospodăria anexă a unei fabrici. Aci trăiește Mihălaș, băiat orfan, în casa unchiului său Gavrilă Breb și-a mătușii sale Olimpia. Mihălaș învață, se joacă, nu-și supără rudele, iar acestea, la rîndul lor, îi poartă de grijă, ocrotindu-l ca pe propriul lor copil, Benoni. Se pare că totul decurge normal, că viața e cum nu se poate mai tihnită și mai limpede. Dar într-o zi, iată că apare un bărbat străin, care, spre uimirea lui Mihălaș, se dă drept tatăl său... Mirat, băiatul cere dovezi; unchiul Gavrilă și mătușa Olimpia confirmă spusele străinului, pe nume Emanoil Crizanta. Astfel lui Mihălaș i se deschid porțile unei povești triste dar adevărate, pe care o trăise răposata lui mamă. El află că, în urmă cu mulți ani, Rafila, maică-sa, slujitoare la ferma advocatului Crizanta, trebuise să primească, de frică, dragostea studentului legionar Emanoil, fiul advocatului. Hăituită de spaimă și remușcări, ea s-a retras apoi la Bîrlad în mahalaua Raiului, unde, din pricina singurătății ei, a fost poreclită Rafila-nebuna. Aci s-a născut Mihălaș.

Treptat, Mihălaș, băiat cu judecată limpede, ca orice caracter crescut în împrejurări grele, înțelege drama mamei sale. El

(continuare în pagina 4-a)

FRUMOASĂ EȘTI PATRIA MEA

Nu departe de cel mai înalt vîrf al Bucegilor sub „Omul" (2513 m) se găsesc izvoarele Ialomiței, într-o regi-

Comunicatul Comisiei Electorale Centrale

cu privire la rezultatul alegerilor de deputaţi în Marea Adunare Naţională a Republicii Populare Romîne din 3 februarie 1957

Comisia Electorală Centrală pentru alegerea deputaţilor în Marea Adunare Naţională verificînd procesele verbale ale comisiilor electorale de circumscripţie şi ale comisiilor electorale ale secţiilor de votare cu privire la rezultatele alegerilor pentru Marea Adunare Naţională din 3 februarie 1957 a constatat următoarele :

Au fost înscrişi în listele de alegători în întreaga ţară 11.652.289 cetăţeni.

Au participat la vot 11.553.690 cetăţeni, adică 99,15 la sută din numărul total al alegătorilor.

Au votat pentru candidaţii Frontului Democraţiei Populare 11.424.521 cetăţeni, reprezentînd 98,88 la sută din numărul total al alegătorilor care au luat parte la vot.

Au votat împotrivă 115.880 alegători, reprezentînd 1 la sută din numărul total al alegătorilor care au participat la vot.

Au fost anulate pe baza art. 78 din Legea pentru alegerea deputaţilor în Marea Adunare Naţională 13.289 buletine de vot reprezentînd 0,12 la sută din totalul voturilor exprimate.

„GLORIE" MILITARĂ

Prin actele de barbarie săvîrşite în insula Cipru, soldaţii britanici şi-au atras ura neîmpăcată a populaţiei locale, care luptă cu îndîrjire pentru libertate. Iată doi dintre mercenarii imperialismului englez, în clipa cînd arestează un copil cipriot, învinuit de „terorism". Fără îndoială că aceşti soldaţi vor fi decoraţi pentru înalta lor vitejie...

Copii întemniţaţi, sate în flăcări, torturi, vînători de oameni... Imperialiştii nu cruţă nici un mijloc, oricît de sîngeros, pentru a-şi întări stăpînirea în Cipru. Ei au nevoie de această insulă spre a folosi drept bază militară şi strategică în planurile lor agresive. Nimic nu poate îngenunchia însă năzuinţa dreaptă a ciprioţilor. Ei vor să fie liberi şi stăpîni pe pămîntul lor, şi cu toate că sînt puţini şi neînarmaţi, se împotrivesc din răsputeri. În lipsă de altceva ei folosesc adesea pietrele drept proiectile. Soldaţii englezi, după cum vedeţi în fotografie, au fost înzestraţi cu nişte scuturi speciale pentru a se apăra de lovituri.

RADIO GLOB

● La 5 februarie, în Marele Palat al Kremlinului s-a deschis cea de-a VI-a sesiune a Sovietului Suprem al U.R.S.S. Intre problemele cele mai importante din ordinea de zi a sesiunii se află Planul de dezvoltare a economiei naţionale şi bugetul de stat al U.R.S.S. pe anul 1957.

● Autorităţile austriece au interzis activitatea pe teritoriul Austriei a Secretariatului Consiliului Mondial al Păcii. Măsura aceasta, îndreptată împotriva năzuinţei de pace a popoarelor, este pusă la cale sub îndemnul diplomaţilor americani, cărora conducătorii Austriei le sînt vasali credincioşi.

● Ultimile statistici arată că în Algeria, din 1000 de noi născuţi, 181 mor înainte de a atinge vîrsta de 4 ani, iar mai bine de 80 la sută din copiii algerieni nu merg la şcoală. Şi acestea sînt doar cîteva din „binefacerile" colonialismului francez.

● Circa 77 la sută din noul buget de stat al S.U.A., pe anul 1957—1958 este destinat cheltuielilor militare directe şi indirecte, în timp ce cheltuielile pentru construcţia de şcoli nu reprezintă decît 1 la sută.

● La Budapesta, în ziua de 5 februarie, delegaţiile Republicii Populare Romîne şi Republicii Populare Ungare au semnat planul de colaborare culturală între cele două ţări, pe anul 1957.

● Zilele trecute, locuitorii Belgradului au primit de la cetăţenii capitalei sovietice un dar frumos : utilajul complect al unui cinematograf cu 500 de locuri. Acest dar este un simbol al prieteniei frăţeşti care se cimentează tot mai mult între popoarele Uniunii Sovietice şi Iugoslaviei.

● La 4 februarie, în capitala republicii Haiti a izbucnit greva generală. Peste 10.000 de oameni au manifestat pe străzi, înfruntînd tancurile şi baionetele armatei.

Ştiinţa — Grădină într-un pahar cu apă

— Ca să faceţi o astfel de grădină procedaţi în felul următor : luaţi un pahar... dar un pahar foarte mare... să spunem aşa cam cît un mic bazin, preferabil de formă dreptunghiulară, cu laturile înalte de 10-12 cm şi avînd capacitatea unui mic lighean...

Aşa şi-a început explicaţiile cu **privire la hidroponica** tov. Martin Katz de la serele Sfatului popular al oraşului Cluj. Nu auzisem niciodată de această metodă, cu ajutorul căreia se pot face culturi de legume şi flori nu în pămînt, ci în bazine pline cu apă.

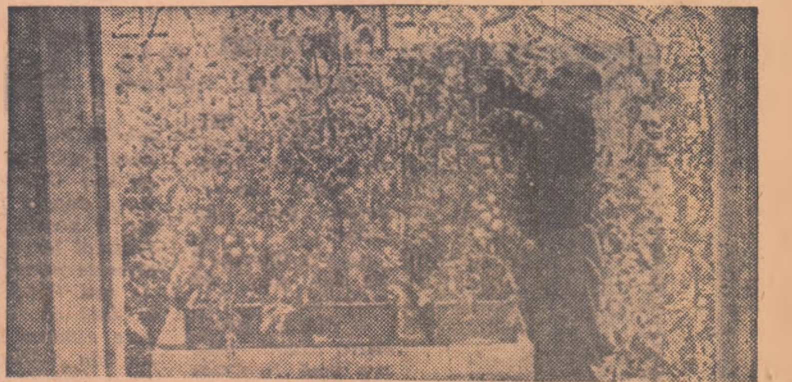
— Bine, dar îmi spuneaţi că se pot face culturi şi-ntr-un pahar cu apă !

— Fără îndoială, numai că atunci cultura se va rezuma la o plantă mică, la o floare. Or hidroponica are o însemnătate mult mai mare. Gîndeşte-te că în toiul iernii, oricînd, indiferent de locul în care te afli, îţi poţi aranja o grădină — într-o încăpere — avînd la dispoziţie numai cîteva bazine mici şi o sobă care să menţină o temperatură potrivită.

Serele în care lucrează tov. Katz nu au un aspect neobişnuit : sînt calde, umede, iar suprafaţa lor este ocupată în întregime de bazine, peste care se află cutii de lemn pline cu pietriş, din mijlocul căruia se înalţă vrejurile purtînd pătlăgele roşii şi vinete de toată frumuseţea, castraveţi, ardei graşi şi chiar struguri.

— Asta e a treia recoltă, ne spune tov. Katz. În lăzile alăturate sînt pătlăgele încă verzi, care se vor coace peste o lună, o lună jumătate şi pe care le voi trimite, conform angajamentelor, spitalelor din Cluj.

— Care e metoda dv. tov. Katz, spre a obţine rezultatele acestea ?

— Am mai spus, că nu e o metodă personală, ci o metodă căreia încerc să-i aduc mereu îmbunătăţiri. Eu procedez aşa : răsadurile le pregătesc, ca orice grădinar, în pămînt. După aceea le pun într-o lădiţă cu fundul făcut din plasă de sîrmă. În lădiţă pun un strat de paie, peste ele pun nisip şi deasupra pietriş. Planta o pun în aşa fel, încît rădăcina să treacă prin plasa de sîrmă şi să se poată cufunda în bazinul cu apă, peste care aşez lada. Bazinul îl umplu cu apă în care amestec soluţii nutritive. Iată spre exemplu elementele necesare, calculate pentru un litru de apă : 70 gr azotat de calciu, 19 gr sulfat de potasiu, 14 gr fosfat de potasiu, 12 gr sulfat de magneziu, 10 gr ferocitrat de amoniu, 0,5 gr acid boric şi 1 gr sulfat de mangan. Fiecare din aceste săruri se dizolvă în cîte 1 litru de apă şi se toarnă în sticle. Acidul boric, sulfatul de potasiu, de magneziu şi de mangan, se pot turna în acelaşi vas. Soluţia de ferocitrat de amoniu trebuie turnată într-o sticlă de culoare închisă, deoarece se alterează la lumină. Din aceste soluţii se pun în bazin cîte 0,5 cm cubi de fiecare 100 cm cubi de apă. Temperatura camerii în care se ţine cultura în apă trebuie să fie de cel puţin 22 grade C, iar apa trebuie să fie şi ea călduţă. Un lucru însemnat e ca rădăcinile plantelor să fie ţinute în întuneric şi ca apa din bazin să fie primenită din cînd în cînd şi aerisită prin agitare. Aceasta e reţeta agronomului A. Novoselov, reţetă care e la îndemîna oricărui pionier. Personal am reţete mai complicate, cu sulfat de fier, borax, sulfat de cupru şi săruri de nichel, cobalt şi aluminiu, care dau impuls creşterii plantelor. Era să uit ceva : polenizarea se face artificial, după metodele cunoscute, iar dacă frunzele au tendinţa de a se îngălbeni, atunci adăugaţi 1-2 cm cubi de ferocitrat de amoniu, ca să combatem cloroza de care suferă.

— Hm ! Se pare că o grădină într-un... pahar cu apă nu e un lucru chiar atît de simplu !

— Dar nici prea complicat ! Fiecare elev o poate încerca şi va avea bucuria succesului. În orice caz, hidroponica transformă grădina viitorului într-un laborator, iar sapa şi grebla grădinarului în eprubete şi mojare, care se cer mînuite cu îndemînare.

AL. CALISTRAT

Anton Emlian, din clasa a VII-a, Mahmudia, raionul Tulcea, mănîncă în timpul orelor, nefiind atent la lecţii.

Felul întîi : picior de pui, care-i place orişicui.
Felul doi : tocană de neglijenţă în sos de corigenţă...

POŞTA SĂPTĂMÎNII

4—9 feb. 1957

De vorbă cu cititorii

Burea Valeria — comuna Vîlcelele de Sus, regiunea Piteşti — faptul că voi aţi primit un nou instructor, e un semn al grijii pe care v-o poartă Comitetul U.T.M., din comună. Ca treburile să meargă bine, trebuie ca fiecare dintre voi să-l ajute. Aşteptăm de la tine cît mai multe veşti.

Cioloboc Claudia— Tg Mureş. — Cu metoda voastră, n-o nimereşti bine decît uneori. Sălăgeanu s-a îndreptat pentru că este un băiat bun, nicidecum pentru faptul că l-aţi ales preşedinte. Gîndeşte-te ce s-ar întîmpla dacă toţi pionierii indisciplinaţi ar fi aleşi în colectivele de conducere pentru a-i îndrepta? Pe viitor trebuie să-i ajutaţi altfel pe cei indisciplinaţi.

Beşchiu Elena — comuna Jina — regiunea Hunedoara. — Este lăudabilă acţiunea voastră cu privire la ajutorarea bătrînilor din comună. Vă felicităm şi pentru îndreptarea celor doi care lipseau des de la şcoală. Am vrea ca aceste acţiuni să fie redate de tine mai pe larg pentru a servi ca exemplu şi altor detaşamente.

Constantin Ţinţaru — Sinerşig — raionul Lugoj. Cu această scrisoare te şi socotim prieten şi corespondent al gazetei noastre. Ne vom strădui pe cît posibil să-ţi îndeplinim dorinţa de a publica în paginile gazetei cît mai multe jocuri distractive, povestiri şi legende istorice.

Stăiculescu Dumitru — comuna Măciuca — raionul Olteţu — regiunea Craiova. — Am primit scrisoarea ta. Ne pare bine că ajutaţi şi voi la construirea unui nou local de şcoală. Vă dorim spor la muncă. Poate că în curînd vom trece şi pe la voi. Pînă atunci, scrie-ne!

Florin Menzopol — Mizil — Ne-au plăcut desenele trimise redacţiei. Aşteptăm şi altele care să reprezinte fapte legate de activitatea voastră zilnică

Pană Ioana — comuna Zîmbreasca, raionul Roşiorii de Vede. Ghicitorile pe care ni le-ai trimis sînt destul de cunoscute. Cît despre cele două poezii scrise de tine, „Ce e tatăl meu" şi „Martie", îţi mărturisim cu regret că sînt slabe. Lipsite de imagini artistice. Ele par o proză versificată şi încă destul de neîndemînatec:

„Zăpada se va topi,
Martie-al nostru va sosi,
Timpul se va încălzi,
Păsările vor veni".

Prieteni de peste hotare

Răspunzînd cererilor primite din partea pionierilor din întreaga ţară, publicăm mai jos adresele unor pionieri din diferite ţări care doresc să corespondeze cu pionierii din R.P.R. şi să facă schimb de fotografii, vederi şi mărci poştale.

— Chaba Ian — Kielce, Koscuiscki 8/13 R. P. Polonă. Vorbeşte polona, rusa şi engleza.

— Rucinska Leokadia — Panstrwowe Liceum Ogonokstalcace Kl VIII a — im Chreptowicze T.P.D. nr. 2 Ul Polna 57 — Ostrowiec Swietokvsyski Wory, Kieleckie. R.P. Polonă. I se poate scrie în polonă şi rusă.

— Harry Burgmeister — Aue/Sachsen, Gellerstrasse 3, R. D. Germană. Scrieţi-i în limbile germană şi rusă.

— Sigrid Görlitz — Radebeul 11, Dresden, Gartenstrasse nr. 69, R. D. Germană. Vorbeşte germana şi rusa.

— Vittorina — Villa Rivalta — Reggio E Millano — Italia. Scrieţi-i în limbile italiană şi franceză.

— Serghina Ira — Briansk, str. Lenin nr. 44 — U.R.S.S.

— Condratova Tania, Briansk, str. Proletar nr. 6 — U.R.S.S.

Dragi prieteni,

Vă scrie un grup de pionieri din R.D. Germană. Noi iubim ţara şi poporul vostru, fiindcă ţările, popoarele noastre, construiesc socialismul.

Salutăm pe toţi şcolarii din Republica Populară Romînă şi vă facem cunoscut că noi avem un club pionieresc pentru schimburi cu străinătatea. Clubul nostru doreşte să aibă legătură cu elevi din R. P. R.

Ne poate scrie orice şcolar între 12-16 ani cu care vom fi bucuroşi să facem schimb de mărci poştale, vederi, fotografii şi etichete de pe cutiile de chibrituri. Primim corespondenţă în limbile germană, rusă şi engleză.

Răspundeţi-ne pe adresa: Clubul de pionieri din Fienstedt bei Halle,R.D.G.

Vă dorim succese în munca voastră

Clubul de pionieri germani din FIENSTEDT

Epigrame

★

UNUI... TĂCUT

Eşti băiat tăcut din fire,
Şi socoţi că-i bine-aşa...
Chiar la lecţii, cînd te-ntreabă,
Taci... că asta-i firea ta!

★

UNUI... „SUFLĂTOR"

In orchestra mare-a şcolii
Toţi te ştiu bun suflător
Din păcate şi la lecţii
Tu le sufli tuturor.

★

UNUI... „SPORTIV"

Primul eşti la sport în şcoală
Ai luat proba F.G.M.A.
Sărind peste... lecţii, spune:
Crezi că te-antrenezi cumva?

★

UNEI... „FRIGUROASE"

Te îmbraci cu trei cojoace,
Ştiu că eşti cam friguroasă,
Dar de ce tremuri la tablă,
Chiar cînd este cald în clasă?

Max KNESBACH
cl. a VI-a A
Şc. medie mixtă nr. 1
Rădăuţi

Intoarce-te mai repede

Pionierul Chiţimia Nicolaie — clasa a V-a din Turnu Severin ne-a cerut să dăm în paginile gazetei noastre jocuri distractive. In numărul de azi îi îndeplinim dorinţa publicînd un joc distractiv.

La distanţa de 10-15 metri unul de altul se pun două scaune. Pe scaune se aşează doi jucători cu ochii legaţi. La comanda „Marş!" fiecare trebuie să se apropie cît mai repede de scaunul celuilalt, să-l atingă şi să se întoarcă la locul lui. Cîştigă acela care se întoarce mai repede la scaunul lui.

120 de ani de la moartea lui А. Пушкин

1799 – 1837

Anii de copilărie şi adolescenţă ai oamenilor iluştri sînt deseori evocaţi, fie din dorinţa noastră respectuoasă de a-i cunoaşte în cele mai mici amănunte fie din pură curiozitate, fie din necesitatea de a „colora“ diversele biografii.

In ceea ce-l priveşte pe Puşchin, mărturisim de la început că urmărim scopul bine definit de a înfăţişa adevărul că, încă de la o vîrstă foarte tînără, la care alţi copii mai trag de sfoara smeului, Puşchin frămînta în mintea sa idei nobile şi-şi îmbogăţea inima cu simţăminte înalte, judecîndu-le matur.

PUŞKIN – LICEANUL

„Zănaticul" era îngîndurat

Nu trebuie să vă închipuiţi că elevul Puşchin, intrat la 12 ani pe poarta liceului din Ţarskoe-Selo, în anul 1811, era un băiat închis, bătrînicios, retras în penumbra bibliotecilor. Dimpotrivă, în amintirile lor, foştii săi colegi ne înfăţişează un copil ştrengar, dornic de jocuri şi animator al lor. Pentru zburdălnicia lui, unii profesori îl numeau chiar „zănaticul"... Cu toate acestea, Puşchin, odată cu participarea pasionată la zburdălniciile colegilor săi, căuta să-şi priceapă sufletul lor. Cum liceul din Ţarskoe-Selo era menit să pregătească înalţi funcţionari în administraţia ţaristă şi cum de acest lucru se legau aspiraţiile multor colegi, Puşchin scria versuri ca acestea:

„Iubind onoruri, nu onoarea,
Spre-nalte funcţiuni dispuşi,
Unii-şi îndoaie-adînc spinarea
La uşa unor şefi sus-puşi"...

Da, Puşchin se juca, alerga, făcea nenumărate şotii... Dar, în acelaşi timp, se adresa colegilor bogaţi, cu gîndul la viitoare speculaţii administrative, şi nu la carte:

„Petrece deci, mon prince, 'nainte!
De carte fugi ca de-o belea,
La dracu, scoateţi-o din minte
Eşti Excelenţă, ce-ai mai vrea?
Ai bani şi pietre rare, fine;
Cu ele ranguri dobîndeşti,
In Pension ce-ai să găseşti
Cînd ştii parler français prea bine!".

Desigur, Puşchin rîdea, glumea, născocea felurite ştrengării, dar în acelaşi timp regreta că, din pricina vîrstei, nu putea participa la războiul de apărare împotriva lui Napoleon, din 1812, şi scria:

„Cîmpie a Moscovei iubite,
In care-n anii de-nflorit
Pierdeam stingher clipe aurite
Fără necazuri şi-ngrădiri,
Tu ai văzut atunci duşmanii ţării mele,
In foc şi-n sînge-ntinsul tău se mistuia,
Dar viaţa-mi n-am jertfit-o răzbunării grele,
Ci-n van mînia-mi clocotea"...

Puşchin se juca, născocea şotii, se amuza întreaga zi... Dar seara, rămînînd singur cu liniştea şi cu gîndurile, îşi asprea fruntea cu adîncile cute pe care le iscă strădania căutării, truda către înţelegere. Cerceta ideile timpului său, le cumpănea şi le dăruia, puţin cîte puţin, inima sa generoasă.

Cîteodată însă frămîntările sale aveau altă pricină. Cearta cu un coleg, de pildă. Cu un coleg pe care-l tratase poate prea aspru, bruftuluindu-l, şi de care acum îi părea tare rău, chiar dacă acel coleg fusese vinovat. Atunci Puşcin, bunul său prieten de totdeauna, îl alina cu înţelegerea sa şi-l sfătuia cum să se împace cu „inamicul"... Iar Puşchin se însenina şi a doua zi reînnoda cu farmecul său irezistibil amiciţia ruptă pentru o clipă.

Republica liceală

Socoteala de la Petersburg nu s-a potrivit însă întru totul cu aceea din Ţarskoe-Selo. Intenţia ţarismului de-a avea aci o instituţie de învăţămînt menită să-i pregătească servitori prea plecaţi nu şi-a găsit înfăptuire, liceul transformîndu-se, sub influenţa unor profesori cu vederi înaintate, într-un loc de cugetare îndrăzneaţă, de cercetare a ideilor celor mai progresiste şi de înţelegere a lor. Unul dintre cei mai îndrăgiţi dintre aceşti dascăli era profesorul Kuniţîn, de ştiinţe etice şi politice. El le vorbea elevilor, cu pasiune şi sinceritate, despre drepturile omului, despre libertate, despre faptul că acei care muncesc trebuie să se bucure de roadele trudei lor... Cîndva, Puşchin avea să-şi aducă aminte cu recunoştinţă şi respect de Kuniţîn: „El ne-a creat, el a înteţit văpaia care ardea în noi". Nu numai Kuniţîn, ci şi alţi profesori, printre care însuşi directorul liceului, Malinovski, vorbeau într-un chip asemănător lui Kuniţîn de la tribuna catedrei. Astfel, în liceu au început să apară reviste scrise de mînă, gînduri îndrăzneţe despre despotism şi libertate. „Republica liceală", aşa-şi numeau elevii şcoala. Iar despre opera lui Puşchin, cercurile reacţionare aveau să spună cîndva că e un „fruct al educaţiei din liceu". Plin de energie şi cutezanţă, Puşchin a devenit unul dintre „conducătorii" acestei republici... El a iniţiat alungarea din liceu a lui Martin Pileţki, „pedagog pentru partea morală", dar în realitate agent secret al poliţiei. Tot el a adresat epigrame înţepătoare unor persoane suspuse, printre care lui Razumovski, ministrul învăţămîntului.

Natalia

In apropiere de Ţarskoe-Selo se afla conacul unui boier înstărit, contele Tolstoi. Era un nobil ciudat, cu veleităţi de artist probabil. Plăcîndu-i teatrul, a şi înfiinţat unul, a cărui trupă se compunea din ţărani iobagi. Printre ei se afla o fată frumoasă şi talentată, Natalia, primadona. Liceenii au început să frecventeze tot mai des acest teatru original, de pe moşia contelui Tolstoi. Din rîndurile spectatorilor, Puşchin nu lipsea niciodată. De la o vreme, colegii au observat o anume schimbare în purtările lui. Atunci cînd se afla la vreun spectacol, emoţia lui era atît de mare, încît nu putea fi pusă numai pe socoteala dramatismului piesei la care asista.

In afară de asta, prietenii mai apropiaţi descoperiră că, în tihna nopţii, pana lui Puşchin se lăsa tot mai des în voia unor versuri pasionate, care vorbeau despre o fată frumoasă cum nu e alta, despre iubirea veşnică. Şi prietenii pricepură: Puşchin era îndrăgostit, iar cînd îl aflară căutînd s-o cunoască personal pe Natalia, actriţa iobagă, înţeleseră cine era muza amicului. Nimeni nu bănuia că, puţin mai tîrziu, avea să se petreacă un fapt îngrozitor, în urma căruia Puşchin avea să urce încă o treaptă către înţelegerea deplină a neomeniei care pecetluia orînduirea feudalo-autocratică. Intr-o bună zi, la urechea lui Puşchin a ajuns vestea că nişte artişti iobagi au fost bătuţi crunt, din porunca boierului Tolstoi, pentru nişte greşeli. Printre dînşii se afla şi Natalia. Boierul „artist", cu suflet „nobil", îşi dăduse arama pe faţă. Indignarea lui Puşchin n-a cunoscut margini... Tot felul de răzbunări cumplite, de îndrăzneli necugetare îi treceau prin minte. Şi-l tortura, şi-l făcea să despere conştiinţa neputinţei de-a nimici asemenea obiceiuri sălbatice Pe atunci, în Rusia era la ordinea zilei bătaia pînă la schilodire a iobagilor, pentru cea mai neînsemnată vină. Impreună cu bunii săi prieteni Puşcin şi Kühelbecker, care căutau să-l aline, Puşchin jură că, atunci cînd vor fi mari, vor lupta din răsputeri, sacrificîndu-se chiar pentru schimbarea acelor stări de lucruri. Atunci a scris Puşchin poezia „Către Licinin", care se încheie astfel:

„Prin libertate Roma a crescut, iar prin robie a pierit!" E limpede că, referindu-se la Roma antică, Puşchin vorbea de fapt despre Rusia contemporană lui; pe faţă nu putea vorbi din pricina cenzurii.

Ceasul de aur

Prin 1816, Puşchin era aproape un poet format, cu dragoste şi respect neţărmuit pentru arta lui. Intr-o zi, scriitorul istoric Karamzin, care-l cunoştea de copil, îi vorbi despre el bătrînului poet Neledinski Meleţki. Cum acesta nu reuşea să compună nişte cuplete comandate pentru o festivitate la curte, Karamzin îl sfătui să ceară ajutorul lui Puşchin. Neledinski primi, Puşchin, de asemeni. Şi astfel, de sub pana măiastră a liceanului de la Ţarskoe-Selo cupletele au apărut într-o oră. Ele au fost puse apoi pe muzică şi cîntate la curte, în cadrul plănuitei festivităţi. Drept recompensă mama ţarului i-a trimis un ceas de aur. Furios Puşchin a trîntit ceasul de podea şi l-a sfărîmat sub călcîi. El n-avea nevoie de-o astfel de glorie, cîştigată pe seama unor versuri scrise din întîmplare, glorie la fel de puţin onorabilă şi durabilă ca ele!

Intreaga lui viaţă — puţină, de altfel — Puşchin a rămas un entuziast al dreptăţii, un om şi un poet care nu se împăca cu compromisurile. Absolvind liceul, Puşchin a păstrat neştirbite pînă la moarte sentimentele de solidaritate cu „republicanii liceali", frăţia lor sfîntă. In zilele despărţirii, el îi scria lui Puşcin:

„...dar cu prietenii
Alianţa ce-ai făurit-o nu e un vis zburdalnic,
In faţa vremii de urgie şi-a vitregiei soartei,
E veşnică, o, dragul meu".

Şi, de asemeni, lui Kühelbecker:

„...Oriunde-aş fi, în focul luptei pe viaţă şi pe moarte,
Sau pe paşnicele ţărmuri ale fluviului meu drag,
Eu credincios voi fi frăţiei sfinte!"

Şi aşa a fost. Intreaga sa operă genială, neîncetata lui luptă împotriva autocratismului feudal, exilul său, însăşi moartea sa o dovedesc.

Sandu ALEXANDRU

(după unele date din B. Meilah, T. Ţeavlovscaia ş.a.)

„Puşchin în satul Mihailovskoe" de pictorul N. N. Gh

„Poltava"

Desen de V. SEROV

Interviul nostru cu Gica Iuteş

(urmare din pagina I-a)

Işi dă seama de putreziciunea cu care familia Crizanta a stricat viaţa unor oameni cinstiţi dar săraci şi pricepe frumuseţea zilelor noastre de azi, cînd oamenii simpli nu mai sînt la discreţia unui pumn de bogătaşi.

— Spune-mi, tovarăşă Iuteş, ce date reale ai folosit în scrierea romanului?

— Iţi repet că nu pot să dau nici un interviu...

— Probabil că n-ai folosit nimic real...

— Cum aşa? Află că eu însămi am copilărit în cartierul Raiului despre care vorbesc în roman; află că l-am cunoscut personal pe advocatul Crizanta; află că pe domnul Nistor, învăţătorul din romanul meu, de asemeni l-am întîlnit în viaţă, acum doi ani, la şcoala unde învaţă mulţi copii ai muncitorilor fabricii de rulmenţi din Bîrlad...

— Mulţumesc, tovarăşă Iuteş.

— N-ai pentru ce. Şi iartă-mă că n-am putut să-ţi povestesc nimic dar, crede-mă, nu-mi place să dau interviuri...

Al. Ovidiu ZOTTA